Methods. *The study employed a set of theoretical (analysis, synthesis, generalization, modeling) and empirical methods (observation, questionnaire survey, pedagogical experiment), which ensured the objectivity and scientific validity of the obtained results.*

Results. *Theoretical analysis of scientific sources and generalization of pedagogical experience made it possible to determine the methodological foundations for constructing a model of developing career competence among future bachelors in enterprise economics. The model is based on the principles of the competence-based, systemic, axiological, and activity-based approaches, which ensure the integrity, structural coherence, and dynamism of the process of forming career competence. Considering social demand, professional requirements, and students' personal needs led to the identification of key components and pedagogical conditions for the effective development of this competence during professional training.*

A model for the formation and development of career competence among future bachelors in enterprise economics has been developed. It represents an integrated, open, and dynamic system encompassing interrelated target, content, technological, and diagnostic components. Its implementation occurs in stages, ensuring the gradual growth of students' career competence and the formation of their readiness for professional self-development and career advancement in the field of enterprise economics.

Conclusions. *The implementation of the proposed model ensures the systematic and purposeful development of career competence among future economists. Prospects for further research include improving pedagogical technologies that support the career growth of graduates of economic specialties.*

Key words: *career competence, professional training, future economists, model, methodological approaches, professional development.*

УДК 796:347.77/.78

Наталія Терентьєва
Національний університет біоресурсів і природокористування
ORCID ID 0000-0002-3238-1608
DOI 10.24139/2312-5993/2025.04/158-168

ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН МЕТОДОЛОГІЧНОГО ХАРАКТЕРУ (ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ)

Стаття репрезентує авторські напрацювання в напрямі викладання дисциплін методологічного характеру для спеціальності Фізична культура і спорт. Метою розвідки визначаємо репрезентацію логіки викладення навчальної дисципліни методологічного характеру професійного вектору фізична культура і спорт задля формування стандартизованих компетентностей і програмних результатів навчання.

Акцентовано увагу на індивідуальних завданнях, що є ключовим для опанування дисциплін методологічного характеру, оскільки передбачає реальну наукову роботу – підготовку тез, матеріалів конференцій, публікацій у періодичних фахових виданнях, публічні виступи тощо – із авторським градуйованим переліком. Зазначено мету, блоки завдань, контент змістових модулів навчальної дисципліни для вступників ОПП Фізична культура і спорт 2024 і 2025 років вступу в НУБіП України.

Наголошено, що викладачем-практиком для дисциплін методологічного характеру має бути доктор наук, професор, який є керівником наукових досліджень

докторантів, аспірантів, магістрантів, переможців наукових конкурсів; має додаткові дипломи (сертифікати) про другу (третю) вищу освіту, підвищення кваліфікації, стажування; продовжує проводити різновекторні наукові дослідження та скеровує наукові пошуки здобувачів, створюючи нові, та активно розбудовуючі наявні наукові школи; є запрошуваним гостьовим лектором (visiting professor) та активним доповідачем на публічних наукових заходах.

Зроблено висновок, що вдале опанування здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисциплін методологічного характеру забезпечується сукупністю таких складових: логікою представлення інформаційного контенту освітньої компоненти; адекватними завданнями з урахуванням основних напрямів здійснення наукової діяльності; комплексним контролем, який ґрунтується на різнорівневому підході. Також значущим для вдалого опанування студентами дисциплін методологічного характеру вбачаємо особистість, кваліфікаційні характеристики та досвідченість викладача, який забезпечує їх викладання.

Ключові слова: *фізична культура і спорт, методологія наукових досліджень, змістовий контент, здобувачі освіти, науковий процес*

Постановка проблеми. Підготовка здобувачів вищої освіти в Україні реалізується в закладах вищої освіти різного спрямування й форми власності, що спричиняє постійне зростання кількості освітніх (освітньо-професійних програм) однієї спеціальності, які покликані забезпечити реалізацію державних стандартів вищої освіти, затверджених МОН України. Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти для усіх спеціальностей є декілька обов’язкових освітніх компонент, які забезпечують загальні компетентності та мають певне прикладне професійне спрямування. Наприклад, це дисципліни мовного та методологічного характеру, оскільки комунікативна та дослідницька компетентності є, у різних формулюваннях та з подібним змістовим контентом, в усіх затверджених стандартах.

Зокрема, стандартом вищої освіти спеціальності Фізична культура і спорт визначено такі компенетності: ЗК «Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; Здатність генерувати нові ідеї (креативність)», СК «Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень; Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти; Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту; Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання» і результати навчання «Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах

даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту» (Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт), які у різних освітніх (освітньо-професійних) програмах зазначеної спеціальності можуть бути визначені обов'язковими для забезпечення освітньою компонентною методологічного характеру.

Аналіз актуальних досліджень. У попередніх авторських розвідках окреслено авторське бачення забезпечення унікальності освітньо-професійних програм на прикладі спеціальності Фізична культура і спорт, деякі специфічні моменти забезпечення особливості / унікальності освітньої (освітньо-професійної / освітньо-наукової) програми однієї й тієї ж спеціальності (на прикладі спеціальності Фізична культура і спорт); низку ключових векторів для визначення унікальності програми: регіональні особливості; кількісні та якісні параметри; наявна матеріально-технічна база та ресурсне забезпечення; співпраця з соціальними інституціями на вітчизняному та міжнародному рівнях; змістовий контент стратегії розвитку закладу вищої освіти; змінні фактори (Терентьєва, 2025); особливості проектування окремих освітніх компонент (навчальних дисциплін), зокрема, дисциплін управлінського характеру (Терентьєва, 2017; 2020a; 2020b), «Інтелектуальна власність у галузі фізичної культури і спорту» (Терентьєва, 2022) та ін.

Акцентуємо тепер увагу на проектуванні дисциплін методологічного спрямування для спеціальності Фізична культура і спорт, з огляду на обов'язковість виконання кваліфікаційного магістерського дослідження здобувачами цієї спеціальності.

Методологічну основу дослідження становить комплекс підходів (задачний, діяльнісний, результатний), принципів (науковості, зв'язку теорії з практикою, активності), методів (застосовано загальнонаукові методи дослідження; проектування та моделювання; контент-аналіз).

Зазначене сприяє досягненню **мети** – репрезентації логіки викладення навчальної дисципліни методологічного характеру професійного вектору фізична культура і спорт задля формування стандартизованих компетентностей і програмних результатів навчання.

Виклад основного матеріалу. У Національному університеті біоресурсів і природокористування України підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» здійснюється з 2024 року. Для першого набору – 2024 року вступу – ОПП пропонувався обов'язковий освітній компонент методологічного характеру «Технології, методологія та методика наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту», який в результаті обговорення з науково-педагогічними працівниками, стейкхолдерами та основних положень оновленої нормативної бази університету було змінено для вступників 2025 року на «Методологію наукових досліджень (за професійним спрямуванням)» зі збереженням основних позицій змістового контенту, які були напрацьовано автором з урахуванням власного досвіду викладання дисциплін методологічного характеру для бакалаврів, магістрантів і аспірантів спеціальності в різних закладах вищої освіти, зокрема для спеціальності Фізична культура і спорт. Тож, окреслимо основні позиції змістового контенту та логіки його викладення для магістрантів спеціальності Фізична культура і спорт у НУБіП України на основі авторських робочих навчальних програм (Терентьєва, 2024; 2025].

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи методологічних знань, умінь і фахових компетентностей, які дозволять здійснювати наукові дослідження відповідно до обраних підходів (дисциплінарного, міждисциплінароного, мультидисциплінарного, трансдисциплінарного), добирати комплекс оптимальних методів, оформлювати результати відповідно до чинних вимог.

Основні завдання згруповано у два блоки:

I) сформувати цілісну систему знань про основи методології, методи і наукові поняття наукового дослідження; обґрунтувати значення наукового дослідження в професійній діяльності; створити чіткі уявлення про сучасні концептуальні підходи до наукового досліджень; сформувати дослідницьку компетентність; сприяти розвитку наукового мислення; формувати цілісну наукову картину світу, професійний світогляд; ознайомити з етичними нормами і правилами здійснення наукових досліджень;

II) формування методологічних знань щодо цілісного дослідження сфери освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках; формування знань про специфічні риси дослідження у галузі; засвоєння сутності і класифікації типів

наукових досліджень; формування знань про міждисциплінарні, мультидисциплінарні та трансдисциплінарні дослідження.

Відповідно до зазначеного автором пропонується два змістових модулі для досягнення стандартизованих програмних результатів навчання та комплексу компетентностей: 1. Загальна методологія та технологія наукових досліджень; 2. Конкретна (прикладна) методологія наукових досліджень у галузі (за фахом) з відповідним тематичним розподілом:

Модуль 1: Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості. Специфіка наукової діяльності. Тема 2. Концептуальні основи, закони, закономірності, принципи дослідження. Тема 3. Понятійний апарат наукового дослідження. Тема 4. Загально-наукові та емпіричні методи дослідження. Тема 5. Дослідницький пошук. Поетапна технологія дослідження. Тема 6. Академічна доброчесність.

Модуль 2. Тема 1. Історичні та організаційно-правові основи виконання наукових досліджень в галузі ФКС. Тема 2. Методи (конкретно-наукові) наукових досліджень у фізичній культурі і спорті. Тема 3. Основи теорії вимірювання. Основи теорії тестів. Тема 4. Статистичні методи опрацювання результатів. Тема 5. Використання програм для роботи з текстами, ШІ. Наукометричні бази. Тема 6. Апробація результатів дослідження. Представлення результатів дослідницького пошуку.

Цей розподіл представлено у робочій навчальній програмі для вступників 2024 року до магістратури, з погодинним значенням загального обсягу 4 кредити (120 годин), з них аудиторного – 60 годин.

Зрозуміло, що як послідовність викладу тем, так і їх змістове наповнення може (і повинно) коригуватися відповідно до сучасних наукових досягнень.

Для магістрантів 2025 року вступу загальний обсяг навантаження складав 3 кредити (90 годин), з який аудиторних годин – 30; що спричинило зміни тематичного переліку, проте кардинально не вплинуло на змістовий контент. Наведемо їх перелік відповідно до змістових модулів.

Модуль 1. Наукові дослідження: сутність та класифікація. Логіка і технологія наукового дослідження. Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості. Тема 2. Специфіка наукової діяльності. Тема 3. Дослідницький пошук. Поетапна технологія дослідження у ФКС. Тема 4. Апробація результатів дослідження. Тема 5. Академічна доброчесність.

Модуль 2. Методологічні засади та понятійний апарат наукового дослідження. Тема 1. Закони, закономірності, принципи дослідження. Тема 2. Концептуальні основи дослідження. Тема 3. Понятійний апарат наукового дослідження. Тема 4. Загально-наукові, емпіричні та спеціальні методи дослідження.

Логічно, що частина тем увійшла до переліку таких, що були виокремлені для самостійного опрацювання студентами. Обов'язкова самостійна робота студентів передбачає пошук матеріалів до кожної теми семінарського заняття, його опрацювання, підготовку виступів на практичних заняттях.

Акцентуємо увагу, що доцільно опановувати комплекс наукових методів досліджень на основі узагальнених матеріалів наукової праці В. Костюкевича (Костюкевич, Шинкарук, Воронова, Борисова, 2019), де чітко і практико орієнтовано представлено специфіку науково-дослідної діяльності в галузі фізичної культури і спорту.

Індивідуальні завдання передбачають участь у наукових заходах різної спрямованості: участь (виступ на секційному засіданні) у наукових конференціях різного рівня; підготовку і публікацію тез (матеріалів) конференції з теми (напряму) виконання магістерського дослідження; підготовку і прийняття (рекомендацію) до друку статті у фаховому періодичному виданні (одноосібно або у співавторстві; підготовку Вступу до магістерського дослідження (є обов'язковим елементом портфоліо студента).

Вибір індивідуального завдання погоджується з викладачем, його успішне виконання може бути враховано як зарахування результатів опанування теми 3, 4, 8, 12 (практичне заняття) або екзаменаційного завдання (публікація статті у фаховому періодичному виданні).

Вбачаємо, що індивідуальне завдання є ключовим для опанування дисциплін методологічного характеру, оскільки передбачає реальну наукову роботу – підготовку тез, матеріалів конференцій, публікацій у періодичних фахових виданнях, публічні виступи тощо.

Представлено перелік індивідуальних завдань з розподілом за рівнями оцінювання, на який можуть орієнтуватися здобувачі реально оцінюючи свою мотивацію до навчання (Терентьєва):

завдання на «задовільно» (рівень Е): підготувати Проект Вступу магістерського дослідження (зразок додається) відповідно до чинних методичних рекомендацій;

завдання на «задовільно» (рівень D): підготувати Проект Вступу магістерського дослідження (зразок додається) відповідно до чинних методичних рекомендацій; підготувати відповідь (2 сторінки стандартного тексту) на одне питання з переліку для самостійної роботи (перелік додається);

Завдання на «добре» (рівень С): підготувати Проект Вступу магістерського дослідження (зразок додається) відповідно до чинних методичних рекомендацій; підготувати для участі у науково-методичному семінарі з міжнародною участю в контексті магістерського дослідження (зразок додається);

завдання на «добре» (рівень В): підготувати Проект Вступу магістерського дослідження (зразок додається) відповідно до чинних методичних рекомендацій; підготувати для участі у науково-методичному семінарі з міжнародною участю в контексті магістерського дослідження (зразок додається); підготувати відповідь (2 сторінки стандартного тексту) на одне питання з переліку для самостійної роботи (перелік додається);

завдання на «відмінно» (рівень А): підготувати Проект Вступу магістерського дослідження (зразок додається) відповідно до чинних методичних рекомендацій; підготувати для участі у науково-методичному семінарі з міжнародною участю в контексті магістерського дослідження (зразок додається); підготувати презентацію (11-13 слайдів) на одне питання з додаткового переліку (перелік додається).

Завдання є взаємодоповнюваними і студент завжди може довиконати його для підвищення рівня власних досягнень.

Маємо наголосити, що змістовий контент, логіка викладу матеріалу, комплекс узаємодоповнюваних завдань визначається НПП, який здійснює його забезпечення, зокрема його особистісними, кваліфікаційними характеристики, досвідченістю, науковими пошуками тощо.

Дисципліни методологічного характеру вимагають від викладача:

1) глибокого розуміння наукового процесу;

2) наявність наукового ступеня, що є критично важливим, оскільки дисципліна вимагає не лише теоретичних знань, а й практичного досвіду проведення та захисту власних досліджень;

3) наявність вченого звання, що підтверджує не лише наукову кваліфікацію, а й педагогічну майстерність;

4) професійного досвіду: досвіду самостійної наукової діяльності, що підтверджується публікаціями у фахових наукових виданнях, зокрема у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз (наприклад, Scopus або Web of Science); досвіду керівництва науковою роботою студентів, аспірантів, переможців всеукраїнських та міжнародних наукових конкурсів і олімпіад; розуміння специфіки професійної діяльності за фахом та дотичних напрямів (наприклад, у сфері фізичної культури і спорту та психології, педагогіки, менеджменту, медицини тощо).

Тож досвідченим викладачем-практиком є зазвичай доктор наук, професор, який є керівником наукових досліджень докторантів, аспірантів, магістрантів, переможців наукових конкурсів; має додаткові дипломи (сертифікати) про другу (третю) вищу освіту, підвищення кваліфікації, стажування; продовжує проводити різновекторні наукові дослідження (а не займається вічним самоплагіатом) та скеровує наукові пошуки здобувачів, створюючи нові, та активно розбудовуючі наявні наукові школи; є запрошуваним гостьовим лектором (visiting professor) та активним доповідачем на публічних наукових заходах.

Конкретизовано для проектування дисциплін методологічного характеру ОПП Фізична культура і спорт у НУБіП України значущими вбачаємо авторські публікації, присвячених студентській науковій роботі (з окресленням особливостей, проблематики, мотивації до здійснення наукових досліджень), специфіці роботи в умовах дистанційного і змішаного навчання, та психологічної стійкості викладачів спортивних дисциплін у закладах вищої освіти під час воєнного стану, що значно розширює межі наукової свідомості здобувачів та дає змогу ознайомитись з напрацюваннями НПП.

Висновки. Вдале опанування здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисциплін методологічного характеру забезпечується сукупністю таких складових: логікою представлення інформаційного контенту освітньої компоненти; адекватними завданнями з урахуванням основних напрямів здійснення наукової діяльності; комплексним контролем, який ґрунтується на різнорівневому підході. Також значущим для вдалого опанування студентами дисциплін методологічного характеру вбачаємо особистість, кваліфікаційні характеристики та досвідченість викладача, який забезпечує їх викладання.

ЛІТЕРАТУРА

Костюкевич, В.М., Шинкарук, О.А., Воронова, В.І., Борисова, О.В. (2019). *Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності «Фізична культура і спорт»:* навч. посіб. К.: Вид-во «Олімпійська література» (Kostyukevich, V.M., Shynkaruk, O.A., Voronova, V.I., Borisova, O.V. (2019). *Fundamentals of research work of higher education applicants in the specialty "Physical Culture and Sports*": a teaching manual. Kyiv.

Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт [Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 516]. URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti (*Standard of Higher Education of Ukraine: second (master's) level of higher education, field of knowledge 01 Education/Pedagogy, specialty 017 Physical Culture and Sports* [Approved and put into effect by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated May 11, 2021 No. 516]. URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti

Терентьєва, Н. *Вказівки до самостійної роботи. Методологія НД (ФКС).* URL: https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=50251 (Terentieva, N. *Instructions for independent work. Research methodology (FCS).* URL: https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=50251

Терентьєва, Н.О. (2025). Забезпечення унікальності освітньо-професійних програм (прикладний аспект). *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології,* 1(141). 141-149 (Terentieva, N. (2025). Ensuring the uniqueness of educational and vocational programs (applicable aspect). *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies, 1(141),* 141-149).

Терентьєва, Н.О. (2025). *Методологія наукових досліджень (за професійним спрямуванням): робоча програма навчальної дисципліни [ОПП Фізична культура і спорт].* К. : НУБіП. URL : https://old.nubip.edu.ua/sites/default/files/u373/rnp_metodologiya_2025.pdf (Terentieva, N. (2025). *Methodology of scientific research (by professional direction): working program of the academic discipline [EPP Physical Culture and Sports]].* URL : https://old.nubip.edu.ua/sites/default/files/u373/rnp_metodologiya_2025.pdf

Терентьєва, Н.О. (2020). Особливості викладання дисциплін управлінського блоку для магістрантів факультету фізичного виховання (проектна діяльність). В кн.: *Підготовка фахівців з фізичної культури і спорту: професійно-педагогічні, науково-пошукові, технологічні аспекти*: монографія. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., сс. 314-337 (Terentieva, N. O. (2020). Peculiarities of teaching disciplines of the management block for master's students of the Faculty of Physical Education (project activity). In: *Training of specialists in physical culture and sports: professional-pedagogical, scientific-research, technological aspects*: monograph. Cherkasy: Publisher Chabanenko Yu.A.

Терентьєва, Н.О. (2022). Проектування навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність в галузі фізичної культури і спорта» для магістрантів освітньої програми Спорт. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні*

проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 3К(147)21, 411-414 (Terentieva, N. O. (2022). Designing the academic discipline "Intellectual Property in the Field of Physical Culture and Sports" for Master's students of the Sports educational program. *National Dragomanov Pedagogical University. Series 15: Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sports)*, 3К(147)22; 411-414.

Терентьєва, Н.О. (2017). Проектування навчальної дисципліни "Менеджмент в освіті, фізичному вихованні і спорті" для студентів магістратури. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2017. Вип. 144. С. 302-306 (Terentieva, N. O. (2017). Designing the academic discipline "Management in education, physical education and sports" for master's students. *Chernihiv National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko. Series: Pedagogical Sciences, 144,* 302-306.

Терентьєва, Н.О. (2024). *Технології, методологія та методика наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту: робоча програма навчальної дисципліни [ОПП Фізична культура і спорт].* К. : НУБіП, 2024. URL: https://old.nubip.edu.ua/sites/default/files/u373/rnp_metodologiya_2024.pdf (Terentieva, N. O. (2024). *Technologies, methodology and techniques of scientific research in the field of physical culture and sports: working program of the academic discipline [EPP Physical Culture and Sports.* URL: https://old.nubip.edu.ua/sites/default/files/u373/rnp_metodologiya_2024.pdf)

Терентьєва, Н.О. (2020). Управлінська підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання (на прикладі Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка). *Науковий Вісник Мукачівського державного університету. Серія "Педагогіка та психологія"*, 1(11), 97-100 (Terentieva, N. O. (2020). Management training of future specialists in physical education (on the example of the T.H. Shevchenko National University "Chernihiv Collegium". *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology", 1(11),* 97-100.

SUMMARY

Terentieva Nataliia. Designing methodological academic disciplines (applicable aspect)

The article presents the author's findings in the field of teaching methodological disciplines for the specialty Physical Culture and Sports. The purpose of the study is to present the logic of teaching a methodological discipline in the professional field of physical culture and sports in order to form standardized competencies and program learning outcomes. Emphasis is placed on individual tasks, which are key to mastering methodological disciplines, as they involve real scientific work – preparing theses, conference materials, publications in professional periodicals, public speeches, etc. – with a graded list of authors. The purpose, task blocks, and content of the modules of the academic discipline are specified for applicants to the Physical Culture and Sports educational program for 2024 and 2025 admissions to the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. It is emphasized that a teacher-practitioner for methodological disciplines should be a doctor of science, professor, who is the head of scientific research of doctoral students, graduate students, master's students, winners of scientific competitions; has additional diplomas (certificates) of second (third) higher education, advanced training, internships; continue to conduct multi-vector scientific research and guide the scientific research of applicants, creating new and actively

developing existing scientific schools; be invited as visiting professors and active speakers at public scientific events.

It was concluded that successful mastery of methodological disciplines by applicants for the second (master's) level of higher education is ensured by a combination of the following components: the logic of presenting the information content of the educational component; adequate tasks taking into account the main directions of scientific activity; comprehensive control based on a multi-level approach. We also consider the personality, qualifications, and experience of the teacher who teaches these subjects to be significant for the successful mastery of methodological disciplines by students.

***Key words**: physical culture and sports, scientific research methodology, content, students, scientific process*

УДК 378.018.8.011.3-051:[613-047.22+004-047.22]

Ірина Усатова
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ORCID ID 0000-0002-9485-6111
Артем Ведмедюк
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ORCID ID 0000-0002-4904-7841
Богдан Усатов
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ORCID ID 0009-0001-8380-4420
Роман Шмиголь
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ORCID ID 0009-0009-4092-5167
DOI 10.24139/2312-5993/2025.04/168-180

СИНЕРГІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ТА ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД

У статті розглянуто проблему інтеграції здоров'язбережувальної та цифрової компетентностей у професійну підготовку майбутніх педагогів у контексті сучасних трансформацій освіти. Обґрунтовано актуальність синергетичного підходу, що поєднує можливості цифрових технологій із пріоритетом формування ціннісного ставлення до збереження здоров'я. Акцентовано увагу на міждисциплінарному характері означеної проблематики, яка поєднує педагогіку, психологію, інформаційні технології та валеологію. Окреслено сутність здоров'язбережувальної компетентності як інтегративної характеристики, що забезпечує здатність майбутнього педагога підтримувати та зміцнювати власне здоров'я й формувати здоровий спосіб життя учнів. Розкрито зміст цифрової компетентності як здатності ефективно використовувати цифрові ресурси й інструменти в освітньому процесі, зокрема з метою оптимізації навчального навантаження, моніторингу фізичного стану та забезпечення індивідуалізації навчання. Проаналізовано потенціал синергії зазначених компетентностей у формуванні готовності педагогів до інноваційної професійної діяльності.

***Ключові слова:** здоров'язбережувальна компетентність, цифрова компетентність, професійна підготовка педагогів, синергія, міждисциплінарний підхід, інноваційна освіта.*